

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Fél évre . . 50 L — b.
Negyed évre 25 L — b.
Egy hóra . . 9 L — b.
Nyitlér sora 6 L — b.
Bírd. petitsora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
hetenként kétszer:
csütörtökön és
vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Soseana Gen. Averescu-ut 4

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diénes Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

Magyarok és tótok.

Prága, nov. 23.

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Lelley magyar keresztényszocialista képviselő a prágai parlamentben a csehszlovák költségvetés tárgyalásánál kijelentette, hogy a tót nép egyáltalán nem mondhatja, hogy felszabadult a rabságból.

— Igen, — mondotta Lelley — szabadságuk van, — de csak arra, hogy óriási adóterheket viseljenek, éhen pusztuljanak és koldus-tarisznyával a vállukon kivándoroljanak. A kisebbségi jog csak addig jog Csehszlovákiában, amíg nem a német vagy nem a magyar hivatozik rája.

Majd hevesen támadja a Hodzsa által megalakított Csánkipárt munkáját, amely a kormány segítségével és aljas propagandával magához édesgette az embereket. A párt rendszere a kertetők piszkos rendszere és erkölcstelen korrupt célja a kisebbség megsemmisítése.

Lelley beszéde közben Juriga tót néppárti képviselő többször magyarul és helyeslőleg közbekiáltott, ami a koalíciós pártban nagy idegességet támasztott.

Horthy nyilatkozata Európa békéjéről.

A Newyork Wold című amerikai lap a fegyverszünet megkötésének ötödik évfordulója alkalmából egy emlékszámot adott ki, amelyben különböző országok vezetői nyilatkoznak arról a kérdéssről, hogy milyen hatással járt az ellenségeskedések beszüntetése az azóta eltelt időkre?

Magyarország nevében Horthy Miklós kormányzót szólaltatja meg az amerikai lap, amelynek hasábjain a magyar kormányzó a következőkben nyilatkozik:

— A párisi szerződésnek nem sikerült Európa békéjét és nyugalmit helyreállítani. A szerződések sorai között olyan irányok érvényesülhettek, amelyek éles ellentétben voltak a békekötő felek jó részének magas eszményeivel, mert nem ismerték fel, hogy azok milyen károkozatosak Európa jövőjére.

— Az így előállott eredmények aláásták a népek bizalmát, sőt most már maguk a győző hatalmak is egyre jobban látják a dolgok ilyen valóság állapotának veszélyeit. Ha nem fog össze valamennyi nemzet loyálisan és ha az erősebb és gazdagabb nem nyújt segítséget a gyöngébbnek és szegényebbnek, — akkor nem lehet szó Európa ujjaépítéséről.

— Mi magyarok — mondja a kormányzó — készen vagyunk arra, hogy félretegyük minden jogos panaszkodunkat, — dacára annak, hogy a jobb igazság a mi oldalunkon áll, — de félretegyük azért, mert mi magunk is tevékeny részt akarunk venni az európai nemzetek ujjaépítésének óriási munkájában.

Jajgatnak a kereskedők.

Nemcsak nálunk, hanem jajgatnak másutt is. Egyik nagyváradi lap társunk *Humorban gazdag a szegényes karácsonyi vásár* című cikkében a szerzőt impresszióiról számol be. Bizony ott is pangnak az üzletek, nincs pénz, jajgatnak, sópáncodnak a kereskedők. Egyik meginterjúvolt kereskedő így fakadt ki:

— Rég volt, mikor a férjek egy köpenyvel, bundával lepték meg a nejeiket, vagy nejeiket. Esztendőről-esztendőre fogyott ez a fajta. A gavallér férj kipusztult lassan, mint esőben

a mezei egér. Áru volna, jön is annak, aki pontosan törleszti a hitelt. Csak vevő nincs, pénz nincs.

— Nincs pénz uram, de ezt ne írja meg, mert mindenki tudja. Tehát elmaradnak még azok az ajándékok is, amiket esetleg vettek volna a magokat még gavallérnak tartó férjek, vagy apák is. A férj vesz egy pár harisnyát, az asszony egy nyakkendőt s kész az anygafia. Így nézünk ki uram!

A férfi és nődivat üzletek tulajdonosai is mosolyognak, mint a kárvalott gazda a jégvert vetésen.

— Minden attól függ, hogy szerencsés időben vette-e a svájci frankot. *Börze ma a kereskedés.* Ha sikerült valamelyik kereskedőnek, mondjuk 30-an vásárolni a svájci frankot és az mondjuk 38-ra emelkedett, akkor kerestem. Ha ellenben a leu esett — vesztettem. Az árut nem változtathatom aszerint, ahogy én vásároltam, mert az ellenőrző közegek nem hiszik el és a közönség sem, hogy ugyanaz az áru egyik kereskedőnek többbe kerül, mint a másiknak, aszerint, hogy milyen alapon sikerült svájci frankot venni. Amit egyik hónapban keresek, a másikban leadom. Épen hogy élünk. Hol nyerek, hol ráfizetek a valuták hullámozása szerint. Mindenki csak a legszükségesebb dolgot fogja venni karácsonyra, azt is kis mértékben. Néhány gallér, kézelő, nyakkendő, egy bluz vagy ilyen apróság lesz az anygal iszákjában.

Igy beszél a legtöbb kereskedő. De az igazi anygal a játékkereskedésben szedi össze az anygalfiát. A gyerekeknek nem szabad éreznie a nyomorúságot, a pénztelenséget, lesz még elég ideje hozzá, ha még nő. A szülői szív előteremtí az örömet arra az egy estélyre bármilyen áron.

— Mi karácsonykor keressük meg jóformán egész esztendei kitarításunkat — mondja egyik játékkereskedő. — De most olyan drága lett minden játék, hogy nagy vásárra nem számithatunk.

A kereskedők őszinte és jogos panasza-hoz csatlakoznak az iparosok is. A csizmadiák kijelentették, hogy nem emlékeznek ilyen rossz vásárra, mint az idei volt. Nincs hó nincs tél — nem sürgős a parasztnak a csizma. Hasonlóan panaszol a suszter is. Minden reménységök, hogy Mikulás pénzt és havat hoz az iszákjában.

És így, általánosan megszólalnak a többi város kereskedői is. Csak jaj és panasz minden kereskedő ajkáról. Nincs egyetlen város, melynek sajtója ne tükrözné vissza hasábjairól azt a pénzkrizist, melyet érez Erdély kereskedelme és ipara. Régebben, ilyenkor már megindult a készülődés a karácsonyi bevásárlásokra. Az idén pedig mintha valami súlyos álom feküdt volna rá az üzleti életre, nincs semmi élénkség sem iparban, sem kereskedelemben. Mi lesz, ha ez tovább is tart? Nem bírjuk sokáig.

HIREK

Szerda, nov. 28.

— Magyar nők a királyné előtt. A magyar nők és anyák mozgalma, amely a nyáron indult meg, célhoz ért. A napokban a magyar nők küldöttsége megjelent a királyné előtt Sinajában és átadta a magyar nők negyvenezer aláírással ellátott memorandumát Mária királynénak.

— Amint a gondviselés 1867-ben — jegezte meg egyik beszédében nemrég Nagy Károly ref. püspök a memorandummal kapcsolatban — egy Erzsébet királynét adott, aki a kiegyezést a nemzet és hatalom között létrehozta, ugyanígy a királyi szív jelen állapotunk-

ban is meg fogja találni a módját, hogy fájdalomtól megszabadítson.

... Bár a püspök sejtése valóra válva, a királyasszonyi szív megértene a magyarok jogos és törvényes kívánságait.

— A kalendárium furcsaságai. A német tudósok sok mindenre ráérnek és míg a márka értéke billiókkal súlyed és darabokra szakad a német birodalom, egy német tudós a naptár furcsaságain tündökl a súlyedő hajón. Megfigyeléseit itt közöljük: Egy évszázad sem kezdődhetik szerdával, péntekkel vagy szombattal. Október hónap elseje mindig ugyanarra a napra esik, mint január 1. Tehát ha január 1. szerdára esett, akkor holtbizonyos, hogy október elsején is szerda lesz. Ugyancsak ugyanarra a napra esik február, március és november hónapok elseje, míg május, június és augusztus mindig különböző napokra esnek. Ezek a szabályok szököévre nem vonatkoznak. Egy rendes év mindig azzal a nappal kezdődik, amilyennel végződik.

— Fő a tisztaság. Az államrendőrség felhívja a telektulajdonosokat és a lakókat, hogy az udvarokat és a lakások előtti teret rendesen tisztítsák, mert aki a tisztaság ellen vét, szigorúan büntetik. A közegészségügyi bizottság a napokban a korcsmákat vizsgálta meg és négy korcsma helyiséget néhány napra bezárta.

— Rendbehozták a Vigadót. Amint megírtuk, a Vigadó olyan veszedelmes állapotban volt, hogy a városi tanács a vármegyei főmérnök javaslatára elrendelte a bezárását. Már azt hittük, hogy a téli szezonban nem lesz sem mulatság, sem mozi, mert a Vigadó nagy terme alkalmas egyedül a közönség kulturszórakozására. Most örömmel közölhetjük, hogy a Vigadó nagytermének a megjavításával teljesen elkészültek. Néhány nappal ezelőtt Morvay Endre primár, dr. Török Zoltán gazdatanácsos és a rendőrség képviselői előtt Nagymihály Sándor építész átadta a városnak a Vigadó nagytermét, felelősséget vállalva annak erősségéért, vészmentességéért. A meglazult részeket hatalmas cölöpökkel támasztották alá, elejét véve ezzel az esetleges beomlásnak. Most tehát bátran táncolhatunk, mozizhatunk, vigadhatunk, a jó öreg Vigadó még sokáig nem veszedelmes. Erről egyébként a rendőrségen is érdeklődtünk és erre vonatkozólag megnyugtató felvilágosítást nyertünk.

— Új törvényjavaslat az italmérési jogról. Október hó óta a pénzügyigazgatóságok újabb italmérési engedélyeket nem adtak ki, sőt a már kiadott engedélyeket is bevonták. Mint most értesülünk, ennek a korlátozásnak az volt az oka, hogy a pénzügyminiszterium a szeszadó törvényjavaslat elkészítésével foglalkozott. A törvényjavaslat most elkészült s a kiszivárgott hírek szerint az új törvényjavaslat a regátban már régebben érvényben lévő törvény mintájára készült. A korcsmák és pálinkamérések számát a községekben úgy fogják szabályozni, hogy minden száz házra egy korcsma-engedélyt adnak ki. Városokban az italmérések száma korlátlan lesz. A tervezet szerint ezentul külön helyiségben fogják árusítani a kimondott szeszestitalokat, külön helyiségben a bort és külön helyiségekben a sört. Az engedélyekből elsősorban a hadirokkantoknak, hadiözvegyeknek és hadiárva-knak fognak engedélyt adni és a fennmaradó korcsmák jogát árverés után fogják bérbeadni. Az új törvényjavaslat legközelebb a parlament elé kerül, ahol előreláthatólag heves viták fognak indulni, mert a szeszérdekeltségek bizonyára mindent el fognak követni, hogy a törvényjavaslat ne kerüljön tető alá.

CELL FRIGYES ÉS FIAI

Küküllőmenti borok, likörök, cognac
és rum nagybani eladása.

:: Iroda a Millenium udvarában. ::

DR. CELL VILMOS CSOPORT

— **Az államadóssági kötvények lebélyegzése.** A pénzügyigazgatóság közli, hogy az 1889—1913. évben kibocsátott román államadóssági kötvények lebélyegzésének utolsó határidejét a pü. min. 156025—923. sz. rendelettel 1923. dec. 1-ig állapította meg.

— **Bolondit a toronyóra.** Mindenki tudja, hogy a helybeli ref. toronyóra rossz, mindig késik vagy siet. Mégis sokan a szerint igazodnak. Persze ez sok-sok kárt, zavart okoz. Ideje volna, hogy a ref. egyház vezetősége állítsa meg ezt a javithatatlan, megbízhatatlan órát, hogy több kárt, bajt, zavart és bosszúságot ne okozzon.

— **Megszűnik a kisemberek forgalmi adója.** Bukarestből jelentik: A Monitorul Oficial mult-kori száma sokakat érdeklő minisztertanácsi határozatot közöl, amely megszünteti az egy-százalékos forgalmiadót mindazokra a kereskedőkre, kisiparosokra és kézművesekre nézve, akiknek évi forgalma nem haladja meg a 200,000 leut. Ezeknek egy, az eddigi forgalmi adóval arányban lévő összeget kell lefizetni, amely összeg a forgalmi adókimutatásból kitűnő eddigi forgalom középértéke lesz. Mindazoknál a kis-kereskedőknél és iparosoknál, ahol rendes könyv-vezetést a pénzügyi hatóságok nem találnak, az adókimutató bizottság által megállapított tiszta jövedelem ötszörösét veszik az évi forgalom-nak, kivéve az élelmiszer kereskedőket, ahol csak a négyszeresét és azokat az iparosokat, akik idegen anyagot dolgoznak fel, akiknél az évi forgalmat a tiszta nyereség kétszeresében védelmezik.

— **Nagynyeddi diákélet.** Kérem azokat, kik előírt című könyvemre előjegyezni óhajtanak és kiknél többek aláírásával iv van, legyenek szivesek az ívet hozzám mielőbb beküldeni. Dr. Ikafalvi Diénes Jenő Kézdivásárhely, Targul-Saculesc.

— **A skárlát áldozatai.** A marionfalvi köz-ségi jegyzőt súlyos esapás érte. Péntekről szombatra virradólag két gyermekét ragadta el a skárlát. Ezelőtt néhány hónappal egyik gyermekét szintén elvesztette.

— **Tanuljunk a szászoktól.** A marosvásárhelyi az Az Ellenzék írja a következő sorokat: A szász gazdasági egyesület fiókot létesített a helyi piacon. A Kálvin-tér sarkán lévő palotájára a napokban tették fel a diszes cégfeliratokat. A takarékos szász társaság nem érdeklődött az iránt, vajon mennyi lesz az egyes cégtáblák adója, kirakatta cégfeliratát román, német és magyar nyelven. Tudta, hogy a román nyelvvel az államnak — a némettel a nemzetiségének és a magyarral a piacnak, a melyről vevő közönséget várja — tartozik. Mennyire felette áll ez a kétségkívül korrekt üzleti felfogás a helyi piac kicsinyeskedésének, amely kereskedőknek nagy része — tisztelet az igazán kevés kivételnek — a mint úgy érezte, hogy a magyar cégtábla pénzbe kerül, rögtön lefestette — kimagasló és követendő példakép szolgálhat.

— **Karácsonyi-bazár.** A helybeli és zabolai árvaházak szokásos évi karácsonyi-bazárja dec. hó 5—10-ig lesz nyitva. Felhívjuk rá a közönség figyelmét.

— **Felakasztotta magát.** Mikola János marionfalvi 74 éves földmives az istállója jászolában felakasztotta magát.

— **Univerzális ipari szaklap Kolozsváron.** A hatalmas tervet az Ipartestületek Országos Szövetségének központja valósítja meg. Erdély és a Bánság részen nagyarányokban megindult szervezkedésének propagálása ugyanis december hó elsején az összes iparágakat felölelő szaklapot ad ki. Az új lap, amelynek minden egyes száma vaskos füzet lesz, általános részben a szervezkedés legfőbb mozzanatait fogja regisztrálni és a kisipart érdeklő törvényeket és rendeleteket közli pontos magyar fordításban. Az Iparosok Lapjának, amelynek anyagot a munkatársak százai hordják össze, Hevesi József az országunk ismert iparosvezér lesz a szerkesztője.

— **Az erdélyi előkelő világ** a napokban néhány órára újból felidézte a háboru előtti esillogó emléket: a fiatal Kemény János báró gyeki esküvője és az ifj. Jósika János báró leányának választási lakadalmi ünnepei alkal-

mából. A Vasárnapi Ujság fotografusai ezekről az eseményekről, melyek még sokáig emlékeztetésekre maradnak a főúri társaság életében, gyönyörű felvételeket készítettek. Ezek a képek a legújabb szám meglepetései, a bánsági király-látogatásról, Apponyi clevelandi útjáról és a kolozsvári írói Olimpiáról készült pompás képek mellett.

— **Dr. med. Szőnyi György** belgyógyász és fogorvos hazaérkezvén, rendelését 9—11 ig és 3—5-ig újból megkezdette Kézdivásárhelyt.

Innen-onnan.

× **Vámteboly.** A „Nagykároly és Vidéke” lap társunk e cím alatt érdekes dolgokat mond el, amelyek a határnál történnek az elvámolások körül. Az egyik, amelyet lap társunk megint felelevenít, pár hónappal ezelőtt történt. Dr. Lükő Béla, a szatmáriak híres orvosa Budapestre utazott fel egy tudományos orvosi kongresszusra s magával vitt egy emberi lépét — egy fiatal leány lépét — hogy a kongresszuson bemutassa, mint kórbetonai különlegességet, mert a lépén olyan elváltozások fordultak elő, amelyek eleddig ismeretlenek voltak az orvosi tudományban. A vámnál megakadt a baja, mert a kitűnő vámvizsgáló kutatói kezdett, hogy milyen hus az, amit exportálni akar: nyers hus-e, vagy beszózott? Lükő doktor aztán megmagyarázta a szigorú vámosnak, hogy a lép se nem az egyik, se nem a másik, hanem egy orvosi preparátum, amelyet egy tudós orvosi kongresszusnak akar a tudomány elősegítése érdekében bemutatni. A vita vége az lett, hogy a szerencsétlen emberi lép a nyers-hus tarifájával megterhelten mehetett csak át a vámon. — A másik eset most történt Halottak-napján. Egy magyarországi lakos a nagykárolyi temető kertben pihenő édesanyja sírjánál akarta a kegyeletét leróni. Hogy ne legyen baja vele itt a megérkezéskor, a koszorút élővirágból még odaát megkötötte s magával hozta. A vámnál a koszorú az emberi lép sorsára jutott. Hiábavaló volt a bizonyítgatás, a kérés, hogy hagyják el azt a koszorút, hiszen az mindjárt ott fog elhervadni az édesanyja sírkérésztjén, — az akkurátus vámos kérésselhetlenül elvámolta a koszorút az élővirágokra előírt díjtételek szerint. Drága koszorú lett belőle. A vámos megnyugtatta aztán a kegyeletes utast, hogy, ha „csinált virág”-ból lenne a koszorú, akkor vámmentes volna, az élővirágokból készült azonban nem. — Nagy-károlyi lap társunk e vámpéldákhoz fűzött reflexiójában azt mondja, hogy nagy kár tanulatlan, korlátolt felfogású embereket állítani a határszéli vámhöz, mert az ezekhez hasonló incidensekkel aránytalanul több erkölcsi kárt csinálnak az államnak, mint amennyi anyagi hasznot.

× **Tizenötezer vakja van a világháborúnak.** Az „Optisches Wochenblatt” című német tudományos folyóirat statisztikát állított össze, amelynek adatai szerint a világháborúnak 15 ezer olyan szerencsétlenje van, aki a szemvilágát teljesen elvesztette. Ebben a számban azonban nincsenek benne azok, akik megvakulva, a harc tereken és a tábori kórházakban pusztultak el. Igen, igen, mit szólnának a világháboru előidézői és uszítói művükhöz, ha ezt a tizenötezer vak embert egy hatalmas falanxba gyűjtve, elvonultatnák előtűk?

Városi mozi.

A szent Parazit testvérek.

(A mozi-iroda közlése.) December hó 1-én szombaton vasuti óra szerint pont 1/2 9 órakor és 2-án, vasárnap d. u. 1/2 6, este 1/2 9 órakor kerül bemutatásra A szent Parazit testvérek, detektív drámának első része 5 felvonásban Stuart Webbs-sal a főszerepben.

Első rész. A new-yorki rendőrség aktáit lapozgatja Stuart Webbs, híres detektív. A szent Parazit testvérek nagystílű rablásairól szólnak ezek az akták. A társadalom minden rétege fél a rablótól. Éppen egy híres milliommot akarnak megszerezni, az ügyet a rendőrség Stuart Webbs-re bizza, aki feladatát zseniális

ötlettel oldja meg. Később mégis Stuart Webbs a milliommossal egyetemben a rablók hatalmába kerül, honnan sikerül ugyan megmenekülnie, de sikerének következményeit a rablók ügyesen elgáncsolják. Eddig az első rész. E darab felül-emelkedik az átlag detektív drámákon: nagy koncepció keretében nagy lelki tusák csatája robban ki.

MEGHÍVÓ.

A Kézdivásárhelyi Szeszfinomító Szabadraktár
Rum és Likörgyár Részvénytársaság első évi
RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1923. évi december hó 9-én d. u 3 órakor tartja a Kézdivásárhelyi Kisegítő Takarékpénztár Rt. helyiségében, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két tag választása.
2. Igazgatósági jelentés.
3. Felügyelő bizottsági jelentés.
4. Egy igazgatósági tag választása.
5. Egy felügyelő bizottsági tag választása.
6. Indítványok.

Megjegyzések az alapszabályok 20, 23, 24 §-ai értelmében.

Indítványok csak úgy jöhetnek érvényes tárgyalás alá, ha azok a közgyűlés napja előtt az igazgatósághoz legalább 8 nappal írásban be lettek nyújtva. Ha az első közgyűlés a részvények megszabott számának hiánya miatt nem határozatképes, a 14 napra megtartandó újabb közgyűlés a képviselt részvények számára való tekintet nélkül érvényesen határoz. Minden részvényes, ki szavazati jogát gyakorolni akarja, köteles részvényeit a közgyűlés napját megelőzőleg legalább 24 órával az e végre kirendelt közegnél letétbe helyezni.

Eladó Főter 48. udvartér 3. sz.

ház, udvar és melléképületeivel.

Értekezni lehet: Dr. Dávid István ügyvédnél és ifj. Dávid István üzletében.

Egy munkaszerető,

szakképzett segéd és egy erősebb helybeli ügyes fiú a napokban megnyitó üzletembe felvételre o LŐRINCZ J. Kézdivásárhely.

ÉRTESITEM a t. vevő közönséget, hogy

vas-, fűszer-, üveg- és porcellán-
áru üzletemet

Avarescu (v. Gábor Áron) utcából áthelyeztem a főterre, saját házamba, a volt Jancsó Gyula utódai féle helyiségbe, hol a szakmába vágó árukból állandóan nagy raktárt tartok versenyképes áron.

Elsőrendű bánati lisztek maximált áron kaphatók.

A vevő közönség további bizalmát kéri:

SZÉP ÖDÖN, kereskedő.

Kefekötő tanulókat
felveszek

KÖKÖSY PÁL, Zápolya-utca 7. sz.

ELADÓ a Villanytelep közelében

5 (öt) vékás szántóföld.

Balázs Mihály, Tóth Samu-u. 5. sz.

== Elsőrendű ==

fenyővizet és szilvapálinkát

:: gyárt és szállít jutányos áron ::

BAKÓ ISTVÁN gyümölcspálinka-főzdeje
SZENTKATOLNA.

Különböző fajalmák kaphatók

Zajzon Lázárnénál.

VARRÓGÉPET,

kerékpárt és gramofon
szakszerűen javít 3 évi felelősség mellett

Levelekre válaszol és házhoz megy.

Szöcs Dávid Covasna, Tóth-utca

Nyomatott a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság villanyerőre berendezett könyvnyomdájában.